

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550: ศึกษากรณีการเผยแพร่ภาพลามก
ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

PROBLEM OF ENFORCEMENT OF COMPUTER-RELATED CRIME
ACT B.E. 2550: STUDY ON PORNOGRAPHIC LIVE STREAMING
THROUGH SOCIAL MEDIA PLATFORMS

ดร.สุริย์ฉาย พลวัน
สุกัญญา อ่ำอ่วม

ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสาร ทำให้การติดต่อสื่อสาร การรับข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ สามารถทำได้โดยง่ายและสะดวกมากขึ้น โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยปรากฏข้อมูลสถิติในการใช้งานพบว่า มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกมากกว่า 3.7 พันล้านคน จำนวนผู้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตทั่วโลกคิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนประชากรทั่วโลก¹ และประเทศไทย มีจำนวนประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตร้อยละ 67 จากจำนวนประชากรทั้งหมด² จากจำนวนของผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตที่ขยายตัวมากขึ้นและต่อเนื่อง ทั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ได้รับการพัฒนามากขึ้น ส่งผลให้เกิดบริการเว็บไซต์ในรูปแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งเป็นที่ที่อนุญาตให้แต่ละบุคคล เข้าถึงเพื่อใช้สื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล ข่าวสารและเข้าร่วมเครือข่าย ออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์มีการพัฒนาโปรแกรมให้มีการบริการในรูปแบบ การแพร่ภาพสดผ่านอินเทอร์เน็ตได้และเป็นที่ได้รับความนิยม เช่น Facebook, YouTube, Instagram และ Twitter เป็นต้น จากการพัฒนาดังกล่าวทำให้การเผยแพร่สื่อลามกอนาจารเข้าสู่ระบบ คอมพิวเตอร์ซึ่งในอดีตมีรูปแบบในการกระทำความผิดโดยการลงรูปในเว็บไซต์อันเป็นภาพนิ่ง คลิปวีดีโอที่มีการบันทึกภาพหรือเรื่องราวไว้แล้ว ซึ่งแตกต่างไปจากปัจจุบันที่มีการนำเข้าสู่ระบบ คอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูล คอมพิวเตอร์ใด ๆ โดยใช้วิธีการเผยแพร่ภาพสดผ่านโปรแกรมต่าง ๆ ที่รองรับ

¹ Brand Buffet. (2560). สถิติที่น่ารู้ *Digital Movement* ทั่วโลก ปี 2017 (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.brandbuffet.in.th/2017/02/digital-overview-global-stat-2017/> [2560, 13 กรกฎาคม]

² MarketingOops!. (2560). *อัปเดตตัวเลขผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลก ปี 2017* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.marketingoops.com/reports/behaviors/digital-in-2017-global-overview/> [2560, 13 กรกฎาคม]

ทำให้มีผู้ใช้ช่องทางดังกล่าวเผยแพร่ภาพสดตามกอนาจารย์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ไม่ว่าจะเป็น การกระทำ เพื่อประโยชน์ของตนหรือโดยมีเจตนาพิเศษเพื่อการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร

ในประเทศไทยการแพร่ภาพสดผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นที่นิยมมากขึ้น เนื่องจากสามารถ แพร่ผ่านสายตาผู้คนได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งบรรดาผู้เข้าชมประกอบไปด้วยบุคคลทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มที่ให้ความสนใจทางด้านเทคโนโลยีความทันสมัย

การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันลามก มีการบัญญัติความรับผิดชอบและกำหนดโทษไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) แต่บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวมิได้มีการบัญญัติถึงคำนิยามของคำว่า “ลามก” ไว้ว่ามีความหมายอย่างไรทำให้มีปัญหาในการตีความ และเป็นเรื่องยากที่จะพิจารณาว่า ข้อมูลที่นำเข้านั้นเป็นความผิดหรือไม่ นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่สำคัญอีกคือ การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันลามกโดยการเผยแพร่ภาพสดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และปัญหาการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันลามกโดยการเผยแพร่ภาพสดผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร โดยมีการนำเอาภาพลักษณ์ และแรงดึงดูดทางเพศที่มีลักษณะลามกอนาจารหรือมีลักษณะเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมมาใช้เป็นประโยชน์ เพื่อให้ตนหรือเว็บไซต์ของตนได้รับความนิยมและเป็นที่สนใจรวมถึงการโฆษณาสินค้าด้วยการเผยแพร่ภาพสดที่มีลักษณะลามก

ปัญหาเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “ลามก” เนื่องจากในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มิได้ให้ความหมายของคำว่า “ลามก” ไว้ และเมื่อพิจารณาจากกฎหมายฉบับอื่น ๆ ก็มิได้บัญญัติความหมายของคำว่า “ลามก” ไว้แต่อย่างใด ทั้งกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป คือ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ซึ่งเป็นบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการมีสิ่งลามกไว้เพื่อประโยชน์ในทางการค้าก็มิได้ให้ความหมายของสิ่งลามกไว้ และเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287/1 ซึ่งเป็นบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287/2 ซึ่งเป็นบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการมีสื่อลามกอนาจารเด็กไว้เพื่อประโยชน์ในทางการค้า โดยมีบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(17) บัญญัติความหมายของคำว่า “สื่อลามกอนาจารเด็ก” ไว้ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “สื่อลามกอนาจารเด็ก” หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยรูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ข้างต้นที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้

เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่า คำว่า “สื่อลามกอนาจารเด็ก” ตามบทนิยาม มาตรา 1(17) หมายถึง วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี³ บทนิยามดังกล่าวมิได้อธิบายความหมายของคำว่า “ลามก” ว่ามีความหมายอย่างไร ดังนั้น การพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งอันลามก อันจะเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 มาตรา 287/1 และมาตรา 287/2 จึงต้องพิจารณาจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ซึ่งสรุปความหมายตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา คือ “สิ่งลามก” หมายถึง สิ่งที่ผู้พบเห็นมีความรู้สึกอูจาด บัดสี หยาบช้ำ น้อมนำไปสู่ความใคร่ทางกามารมณ์ ส่วนใหญ่จะเป็นในรูปของภาพเปลือยของมนุษย์ ภาพอวัยวะเพศ ทั้งของชายหรือหญิง ภาพการร่วมเพศ หรือการบรรยายให้เกิดจินตนาการเพื่อยั่วให้เกิดความใคร่ทางกามารมณ์ ถ้าเป็นสิ่งที่เป็ศิลปะ เช่น ภาพวาดสัดส่วนหญิงเปลือยกายอวัยวะเพศถูกกระบายให้ลบลือณดูแล้วไม่น่าเกลียด ไม่อูจาดบัดสี ที่จะนำไปสู่ความใคร่ทางกามารมณ์ ไม่เป็นลามกอนาจาร นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการทางด้านกฎหมายหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า “ลามก” ไว้

จิตติ ดิงศัททีย์ อธิบายว่า “ลามก” คือ นำอวัยวะในทางเพศต่อหูดานำอูจาดบัดสี ตรงกันข้ามกับสิ่งที่เป็ศิลปะอันแสดงถึงความงามและฝีมือของศิลปิน ศิลปะหรือลามกพิจารณาจากความรู้สึกของวิญญูชนผู้มีใจเคร่งครัดต่อจาริตประเพณี โดยไม่ยอมเปลี่ยนแปลงไปตามสมัยของโลก⁴

ณรงค์ ใจหาญ ให้ความหมายไว้ว่า “สิ่งลามก” หมายถึง สิ่งที่ผู้พบเห็นมีความรู้สึกว่าเป็นที่น่ารังเกียจ นำอูจาดบัดสี น้อมนำไปสู่ความชั่วหรือความใคร่ทางกามารมณ์ ส่วนใหญ่จะเป็นไปในรูปของภาพเปลือยของมนุษย์ หรือภาพอวัยวะเพศของหญิงและชาย ภาพการร่วมเพศหรือการบรรยายให้เกิดจินตนาการดังกล่าว เพื่อยั่วให้เกิดความใคร่ทางกามารมณ์ มีความแตกต่างจากงานศิลปะทั้งยังมีความแตกต่างจากตำราทางวิชาการแพทย์หรือการวางแผนครอบครัวที่กระทำเพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบถึงส่วนประกอบของร่างกายมนุษย์ มิได้มุ่งหมายให้เกิดความใคร่ทางกามารมณ์⁵

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ อธิบายว่า “สิ่งอันลามก” มี 2 ลักษณะ คือ Pornography เป็นการแสดงพฤติกรรมทางเพศที่นำไปสู่ความตื่นเต็นทางเพศ ยั่วกามารมณ์หรือทำให้เกิดกำหนด อีกลักษณะหนึ่งคือ Obscenity เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกน่ารังเกียจ⁶

³ สหรัฐู กิติ สุภการ. (2560). หลักและคำพิพากษา: กฎหมายอาญา (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). หน้า 455.

⁴ จิตติ ดิงศัททีย์. (2548). *กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอนที่ 1* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จีรัชการพิมพ์. หน้า 802.

⁵ ณรงค์ ใจหาญ. *ความหมายของ “สิ่งลามก”* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.tulawcenter.org/sites/default/files/Nitisat%20Journal%20Vol.16%20Iss.2.pdf> [2560, 12 กันยายน]

⁶ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2560). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและโทษ* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 220.

ซึ่งสรุปได้ว่า “ลามก” หมายความว่า สิ่งที่ผู้พบเห็นมีความรู้สึกน่ารังเกียจ น่าอับอาย น้อมนำไปสู่ความชั่วหรือความใคร่ทางกามารมณ์ อันตรงข้ามกับสิ่งที่เป็นศิลปะที่แสดงถึงความงามและฝีมือของศิลปิน อันพิจารณาจากความรู้สึกของวิญญูชนผู้ที่มีได้เคร่งครัดต่อจารีตประเพณี โดยไม่ยอมเปลี่ยนแปลงไปตามสมัยของโลก

ในขณะที่เดียวกันพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายไว้ว่า “ลามก” หมายถึง หยาบช้ำดำทรม หยาบโลน อันเป็นที่น่ารังเกียจของคนดีมีศีลธรรม⁷

เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) จะพบว่ามิได้มีการบัญญัติความหมายของคำว่า “ลามก” ว่าจะมีความหมายอย่างไรเพื่อมิให้เกิดปัญหาในการตีความ และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นการทำให้ผู้ที่นำข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ได้ทราบถึงความหมายที่ชัดเจนของคำว่า ลามก เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) ดังนั้น จึงควรบัญญัติคำนิยามของคำว่า “ลามก” โดยควรนำเอาความหมายจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน แนวคำพิพากษาศาลฎีกา และความเห็นของนักกฎหมายมาเป็นแนวทางในการบัญญัติความหมายของคำว่า “ลามก” ว่ามีความหมายถึง สิ่งที่น่ารังเกียจ น่าอับอาย น่าอวดบดดี นำไปสู่ความชั่วหรือความใคร่ทางกามารมณ์ อันขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยควรบัญญัติไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560

ปัญหาการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันลามก โดยการเผยแพร่ภาพสดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จะพบว่าในปัจจุบันมีผู้นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลที่มีลักษณะอันลามก มีรูปแบบพิเศษแตกต่างออกไปจากในอดีตโดยใช้วิธีการแพร่ภาพสดผ่าน โปรแกรมที่มีการรองรับการแพร่ภาพสด ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 388 กระทำการอันควรขายหน้าต่อธารกำนัล ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท และยังเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 (1) ผู้ใดเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำผลิต มิไว้ นำเข้า หรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออก หรือยังให้ส่งออกไปในนอกราชอาณาจักร พาไป หรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใดซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แผ่นบันทึกภาพ หรือสิ่งอื่นใดอันลามก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากนี้ยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ

⁷ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.royin.go.th/dictionary>. [2560, 12 กันยายน]

คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) ซึ่งกำหนดว่า การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามก และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ เป็นความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นการกระทำกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทต้องลงโทษบทหนัก คือ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับแล้วจะพบว่าไม่ได้สัดส่วนกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำในลักษณะดังกล่าว โดยมีอัตราโทษที่ต่ำทำให้ผู้ที่กระทำความผิดไม่เกรงกลัวและเกิดการกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งจะเห็นได้จากข่าวตามที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ และพบว่าปัจจุบันมีบุคคลกระทำในลักษณะดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากเมื่อมีการกระทำความผิดแล้วอาจคุ้มค่ากว่าเพราะกลายเป็นที่รู้จักในสังคมโซเชียลหรือการเป็นเน็ตไอดอล และต่อมาเกิดการจ้างงานต่าง ๆ ทำให้สิ่งเหล่านี้เกิดเป็นปัญหาในการสร้างค่านิยมที่ผิด ๆ อันเป็นการกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และขัดต่อกฎหมาย ดังนั้น จึงควรจะต้องพิจารณาถึงแนวคิดการที่จะต้องรับโทษหนักขึ้นหรือรุนแรงขึ้น อันเกิดจากลักษณะและเจตนาของผู้กระทำ เพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิด และเป็นการป้องกัน ช่มชู้ ยับยั้งมิให้มีการกระทำผิดในลักษณะดังกล่าวหรือมีการกระทำความผิดซ้ำ และเป็นตัวอย่างให้แก่สังคมเพื่อไม่ให้ผู้อื่นกระทำการลอกเลียนแบบ

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศพบว่า กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ค.ศ. 2000 แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ค.ศ. 2008⁸ ของสาธารณรัฐอินเดีย มาตรา 67 ผู้ใดก็ตามที่เผยแพร่หรือถ่ายทอด หรือทำให้เผยแพร่หรือถ่ายทอดในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสื่อสิ่งใด ๆ ที่กระดุนกำหนดหรือทำให้คนอยากในตัณหาราคะ หรือก่อให้เกิดผลทำให้บุคคลซึ่งดูเหมือนว่าจะได้อ่าน มองดู หรือได้ยินเนื้อหาที่อยู่ในหรือประกอบเข้าด้วยกันในนั้น โดยเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทั้งปวงประพฤตินเสื่อมเสียทางศีลธรรมหรือเสื่อมทราม ต้องระวางโทษสำหรับกระทำผิดครั้งแรก จำคุกไม่เกิน 3 ปีและปรับไม่เกิน 5 แลค (500,000) รูปี และในกรณีที่กระทำผิดครั้งที่สองขึ้นไปต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 10 แลค (1,000,000) รูปี ซึ่งบทบัญญัติความรับผิดในการเผยแพร่หรือถ่ายทอดสื่อลามกอนาจารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อสิ่งอื่นใดมีการกำหนดความรับผิดและโทษ โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ กระทำความผิดครั้งแรก จำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 5 แลค (500,000) รูปี (คิดเป็นเงินไทยประมาณ 247,218 บาท) และนอกจากนี้หากมีการกระทำความผิดในครั้งที่สองขึ้นไปต้องระวางโทษสูงขึ้นกว่าการกระทำความผิดครั้งแรกโดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 10 แลค (1,000,000) รูปี (คิดเป็นเงินไทยประมาณ

⁸ *Information Technology Act, 2000, as Amended by Information Technology Act, 2008.* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.meity.gov.in/writereaddata/files/itact2000/it_amendment_act2008.pdf. [2561, 25 มกราคม]

494,436 บาท) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกระทำความผิดดังกล่าวมีอัตราโทษสูง และมีอัตราโทษเพิ่มขึ้นหากเป็นการกระทำความผิดครั้งที่สองขึ้นไป นอกจากนี้ยังมีกฎหมายสหราชอาณาจักร The Obscene Publications Act 1959 แก้ไขในปี ค.ศ.1964⁹ ที่บัญญัติความรับผิดและโทษในการเผยแพร่สิ่งลามกอนาจารไว้ใน มาตรา 2 โดยบทบัญญัติใน มาตรา 2 กำหนดความรับผิดกรณีบุคคลใดที่เผยแพร่สิ่งลามกอนาจารไม่ว่าจะกระทำเพื่อหาผลประโยชน์หรือไม่ก็ตามต้องรับผิด โดยมีกระบวนการพิจารณาออกเป็นสองแนวทาง คือ การพิจารณาคดีโดยรวบรัด และการพิจารณาคดีตามคำฟ้องคดีอุกฉกรรจ์ซึ่งเป็นการพิจารณาคดีที่มีลักษณะความผิดร้ายแรง โดยการพิจารณาความหนักเบาในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดพิจารณาจากระดับและประเภทของการอนาจารประกอบกับรูปแบบที่นำเสนอ เช่น ผลกระทบจากข้อความที่พิมพ์มีน้อยกว่าการกระทำที่ปรากฏในภาพเคลื่อนไหวหรือภาพถ่าย หรือข้อพิจารณาเกี่ยวกับประเภทและระดับความเสี่ยงในเชิงพาณิชย์ การกระทบต่อเด็กหรือผู้ใหญ่ที่มีภาวะเปราะบาง เมื่อมีการเผยแพร่สู่สาธารณชนโดยทั่วไปสามารถเห็นได้ ไม่ว่าจะผ่านสำนักข่าวเว็บไซต์ ช่องทางที่เด็กเข้าถึงได้ง่าย เพื่อเป็นการคุ้มครองเด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไปเพราะเมื่อมีการเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยทั่วไปผ่านทางเว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ อาจทำให้เกิดพฤติกรรมการลอกเลียนแบบหรือก่อให้เกิดการกระทำความผิดทางเพศในลักษณะอื่นเป็นต้น

ดังนั้น เพื่อให้บทบัญญัติของความผิดในการเผยแพร่ภาพลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีความสอดคล้องกับกฎหมายต่างประเทศ และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) ที่ต้องการควบคุมการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันลามกที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ เนื่องจากการกระทำความผิดดังกล่าวมีผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน บุคคลทั่วไป สังคมและศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงควรมีการบัญญัติกฎหมายให้ครอบคลุมถึงการเผยแพร่ภาพลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาจากกฎหมายของสาธารณรัฐอินเดียและกฎหมายของสหราชอาณาจักรในเรื่องความรับผิดและบทลงโทษตลอดจนการบัญญัติกฎหมายที่มีลักษณะเพื่อคุ้มครองเด็ก เยาวชนและสังคม เพื่อให้กฎหมายสอดคล้องกับกฎหมายของนานาประเทศ จึงเห็นควรให้มีการเพิ่มโทษไม่ว่าจะเป็นโทษจำคุกหรือโทษปรับ ในการกระทำเกี่ยวกับการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์โดยพิจารณาจากกฎหมายสาธารณรัฐอินเดีย ซึ่งจะเห็นได้ว่าโทษในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเผยแพร่หรือถ่ายทอดสื่อลามกในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในการกระทำความผิดครั้งแรกมีอัตราโทษสำหรับการกระทำความผิดครั้งแรกจำคุกไม่เกิน 3 ปีและปรับไม่เกิน 5 แลค (500,000) รูปี (คิดเป็นเงินไทย

⁹ *Obscene Publications Act 1959 (OPA)* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Eliz2/7-8/66/section/1>. [2561, 25 มกราคม]

ประมาณ 247,218 บาท) และนอกจากนี้หากมีการกระทำความผิดในครั้งที่สองขึ้นไปต้องระวางโทษ สูงขึ้นกว่าการกระทำความผิดครั้งแรก โดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีและปรับไม่เกิน 10 แลก (1,000,000) รูปี (คิดเป็นเงินไทยประมาณ 494,436 บาท) ซึ่งจะเห็นได้ว่าโทษในการกระทำความผิด ดังกล่าวของสาธารณรัฐอินเดียมีอัตราโทษที่สูงกว่ากฎหมายไทยโดยมีการเพิ่มอัตราโทษจำคุกเป็น 2 ใน 3 จากการกระทำความผิดครั้งแรก และเพิ่มโทษปรับอีก 1 เท่า จากการกระทำความผิดครั้งแรก ผู้วิจัยเห็นว่า ควรนำลักษณะของการเพิ่มโทษจำคุกและโทษปรับของสาธารณรัฐอินเดียมาเป็น แนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) และเพื่อให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการลงโทษในการข่มขู่ขัง การป้องปรามการกระทำความผิดมิให้มีการกระทำ ความผิดซ้ำหรือลอกเลียนแบบการกระทำในลักษณะดังกล่าว เมื่อพิจารณาแล้วผู้วิจัยเห็นว่าควรมี การแก้ไขเพิ่มเติมการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าว ดังนี้ มาตรา 14/1 “ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบ คอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกโดยการแพร่ภาพสด และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ”

เกี่ยวกับปัญหาการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันลามกโดยการเผยแพร่ภาพสด ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร แม้บุคคลทุกคนจะได้รับการรับรอง คู่คุ้มครองเกี่ยวกับการมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การสื่อสาร การโฆษณาต่าง ๆ ตามหลัก ปฎิญาญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แต่การโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไรผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นการเผยแพร่ ภาพสดโดยการนำเอาภาพลักษณะและแรงดึงดูดทางเพศที่มีลักษณะล่อแหลม ลามกอนาจารหรือมี ลักษณะเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมมาใช้เป็นประโยชน์เพื่อดึงดูดผู้รับชม การกระทำในลักษณะดังกล่าวนี้ เป็นการกระทำที่ไม่ต้องลงทุนมากแต่มีผลประโยชน์ตอบแทนค่อนข้างสูง และเมื่อพิจารณาในส่วน ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) มีเฉพาะความผิดในส่วนของการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูล คอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้เท่านั้น ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายควบคุมไปถึงการกระทำในลักษณะที่เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลอันลามกอนาจาร โดยการเผยแพร่ภาพสดผ่านสื่อสังคมออนไลน์โดยมีเจตนาพิเศษเพื่อ การโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศพบว่า กฎหมายอาญาของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มี การบัญญัติให้การเผยแพร่สิ่งลามกอนาจารโดยมุ่งหมายในทางการค้าหรือหากำไรเป็นบทบัญญัติ

ลักษณะความผิดเฉพาะ โดยกฎหมายสาธารณรัฐประชาชนจีน หมวด 9 อาชญากรรมเกี่ยวกับการผลิต การขาย และการเผยแพร่สิ่งลามกอนาจาร Criminal Law of the People's Republic of China มาตรา 363 ซึ่งบัญญัติให้ ผู้ใดก็ตามผลิต ทำสำเนา เผยแพร่ผู้สาธารณะ ขาย หรือเผยแพร่สิ่งลามกอนาจารโดยมุ่งหมายในการหากำไร ต้องรับโทษจำคุกตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี กักขัง หรือกักบริเวณ หรือคุมประพฤติ และปรับ หากพฤติการณ์ร้ายแรง ต้องระวางโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 3 ปี แต่ไม่เกินกว่า 10 ปีและปรับ หากพฤติการณ์ร้ายแรงอย่างยิ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 10 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับหรือยึดทรัพย์สิน ดังนั้น เพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดในการเผยแพร่ภาพลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีความสอดคล้องกับกฎหมายต่างประเทศและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) ที่ต้องการควบคุมการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันลามกที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ จึงควรมีการบัญญัติกฎหมายให้ครอบคลุมถึงการเผยแพร่ภาพลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือหากำไรด้วย เนื่องจากการกระทำความผิดดังกล่าวมีผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน บุคคลทั่วไป สังคม และศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยมีการกำหนดความรับผิดชอบในลักษณะดังกล่าวเป็นความผิดเฉพาะ และเพิ่มโทษในการเผยแพร่ภาพลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไรดังกล่าว โดยต้องรับโทษหนักกว่าการเผยแพร่ภาพลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีได้กระทำเพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือหากำไร ทั้งนี้เพราะมีเจตนาในการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน และการกระทำความผิดดังกล่าวทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน การกระทำในลักษณะดังกล่าว จึงควรมีอัตราโทษที่หนักกว่าการกระทำที่มีเจตนาธรรมดา เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวมีการชั่งน้ำหนักระหว่างผลประโยชน์และโทษที่จะได้รับ เมื่อโทษจากการกระทำความผิดมากขึ้นผู้กระทำความผิดอาจเปลี่ยนใจไม่เลือกที่จะกระทำความผิด และเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษ เป็นการข่มขู่ยับยั้ง ป้องปรามมิให้มีการกระทำความผิด ป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ หรือมิให้มีการลอกเลียนแบบการกระทำในลักษณะดังกล่าว จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) ดังนี้ มาตรา 14/1 วรรค 2 ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำเพื่อการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 9 ปี หรือปรับไม่เกิน 400,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จากการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าควรที่จะมีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 เพื่อให้ทันสมัยและครอบคลุมรูปแบบการกระทำความผิดที่มีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีตามยุคสมัย

เพื่อให้กฎหมายใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองเด็ก เยาวชน สังกมและเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายอันกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนอันยากที่จะแก้ไขเยียวยา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) ดังนี้

1. ควรบัญญัติความหมายของคำว่า “ลามก” ในมาตรา 14 (4) โดยบัญญัติไว้ใน มาตรา 3 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ดังนี้ มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “ลามก” หมายความว่า สิ่งที่น่ารังเกียจ นำมาสู่ความชู้หรือความใคร่ทางกามารมณ์ อันขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

2. ควรบัญญัติการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันลามกโดยการเผยแพร่ภาพสดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ในมาตรา 14/1 โดยใช้ข้อความดังนี้

มาตรา 14/1 “ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกโดยการเผยแพร่ภาพสด และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

3. ปัญหาการเผยแพร่ภาพสดลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีเจตนาพิเศษเพื่อการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร ซึ่งกรณีนี้จะพบว่าผู้ที่นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกอนาจาร โดยการเผยแพร่ภาพสดแล้วยังมีเจตนาพิเศษคือ เพื่อการค้าหรือหากำไรอันเป็นผลประโยชน์ต่อตนเอง โดยไม่ได้คำนึงถึงผลเสียอันกระทบต่อเด็ก เยาวชน บุคคลทั่วไป และสังคม ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับข้อมูลการเผยแพร่ภาพสดทางสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าว

ผู้วิจัยเห็นควรเพิ่มเติมข้อความดังต่อไปนี้ เป็น มาตรา 14/1 วรรคสอง “มาตรา 14/1 วรรค 2 ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำเพื่อการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 9 ปี หรือปรับไม่เกิน 400,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

4. การเผยแพร่ภาพสดลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์สามารถกระทำความผิดได้ตลอดเวลาไม่ว่าเวลาใด ดังนั้น จึงควรมีสายด่วนสำหรับการรับแจ้งเหตุ เกี่ยวกับการพบเห็นการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวตลอด 24 ชั่วโมง โดยอาจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ

บรรณานุกรม

หนังสือ

- จิตติ ดิงศภัทย์. (2548). **กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอนที่ 1** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จีรัชการพิมพ์.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2560). **คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ** (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: วิญญชน.
- สหรับัฐ กิติ สุภการ. (2560). **หลักและคำพิพากษา : กฎหมายอาญา** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

ฐานข้อมูลออนไลน์

- Brand Buffet. (2560). **สถิติน่ารู้ Digital Movement ทั่วโลก ปี 2017** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.brandbuffet.in.th/2017/02/digital-overview-global-stat-2017>.
- Information Technology Act, 2000, as Amended by Information Technology Act, 2008.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.meity.gov.in/writereaddata/files/itact2000/it_amendment_act2008.pdf
- MarketingOops!. (2560). **อัปเดตตัวเลขผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลก ปี 2017** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.marketingoops.com/reports/behaviors/digital-in-2017-global-overview/>
- Obscene Publications Act 1959 (OPA).** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Eliz2/7-8/66/section/1>
- ณรงค์ ใจหาญ. (2560). **ความหมายของ “สิ่งลามก”** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.tulawcenter.org/sites/default/files/Nitisat%20Journal%20Vol.16%20Iss.2.pdf>.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.royin.go.th/dictionary>.